

Skúsenosti s organizáciou
zdravotníckych následkov
nešťastia Pohoda 2009

Letné festivaly, kde sa zhromažďuje veľké množstvo prevažne mladých ľudí, si vyžadujú zvýšenú koncentráciu záchranných a bezpečnostných zložiek.

Podcenenie príprav na prípadný výskyt väčšieho množstva zranených môže mať pre účastníkov nedozerne následky.

- I Festival Bažant Pohoda je najväčším open air festivalom na Slovensku a zrejme i v strednej Európe. Kultúrne aktivity prebiehajú na niekoľkých pódiách súčasne a zahrňujú celé spektrum aktivít od koncertov vážnej hudby až po avantgardu. Sú tiež priestorom pre diskusné stretnutia rôznych zmarení. Miestom festivalu je letisko v Trenčíne, teda otvorená plocha pri rieke Váh.
- I V roku 2009 bol festival organizovaný v tomto duchu. Nikto netušil že sa zmení na dejisko hromadného nešťastia pri snád' najväčšej koncentrácii ľudí porovnateľnú len s vojenskými udalosťami.

Festival bol plánovaný od štvrtka do nedele s tým, že najlákavejšie aktivity budú prebiehať v sobotu.

Organizačné zabezpečenie bolo dobré, organizátori zabezpečovali aby vstupujúci diváci neprinášali alkohol a nejavili známky požitia alkoholu. Na festivale sa podávalo len nízkoalkoholické pivo.

Zdravotné zabezpečenie

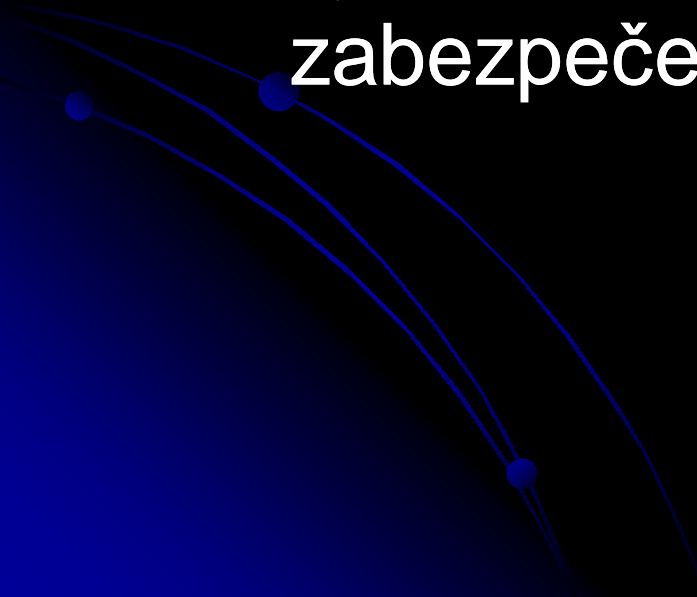
Záchranári boli počas celého festivalu na stanovištiach. Sú rozmiestnené tak, aby dosah do najvzdialenejšieho miesta areálu bol najviac 2 minúty pešou chôdzou. Všetko sa koordinovalo vysielачkami.

Zdravotné zabezpečenie

Jedno stanovište bolo 30 metrov od miesta nešťastia, tam mali padajúci stan priamo pred očami. Hlavný stan, poľná nemocnica, bol 150 metrov od osudného stanu. Bola pripravená jednolôžková jednotka intenzívnej starostlivosti na riešenie urgentných stavov a ďalšie štyri lôžka na krátkodobú hospitalizáciu.

Podľa rakúskej štúdie, ktorá hodnotí nebezpečnosť hromadných podujatí, bolo toto zabezpečenie mierne nadimenzované z hľadiska ľudského aj materiálneho zdravotného zabezpečenia.

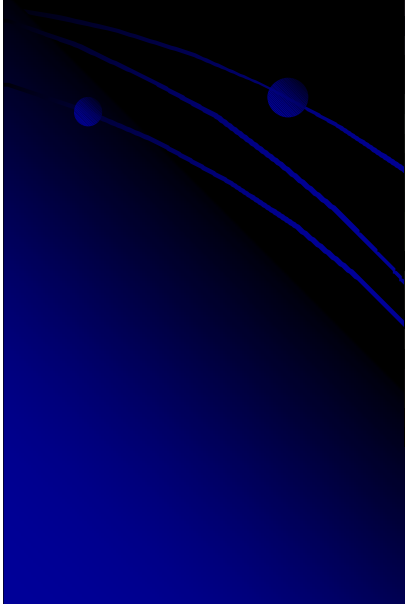

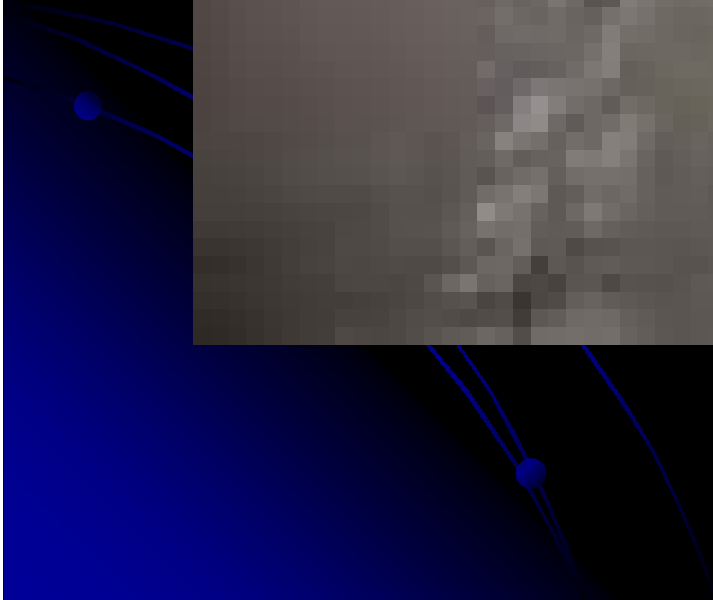
Zdravotné zabezpečenie

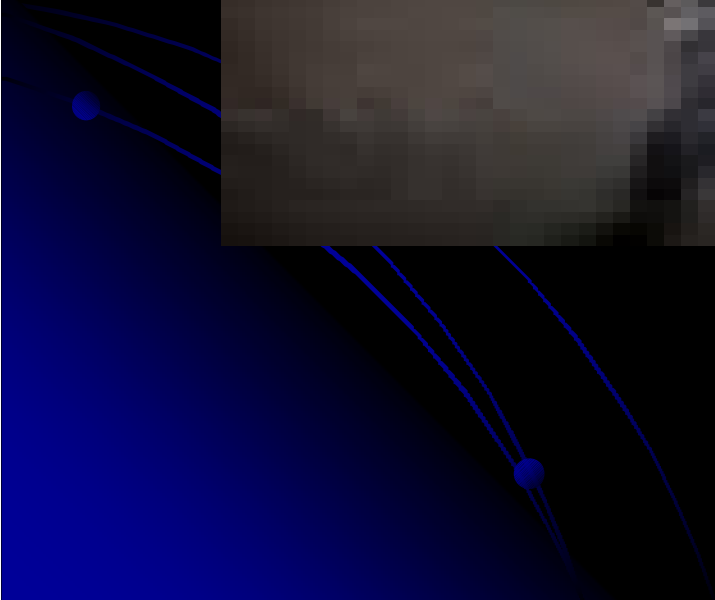
V areáli bolo stále 40 záchranárov, z toho 4 lekári a 6 sanitných vozidiel vybavených presne podľa vyhlášky ako vozidlá rýchlej zdravotnej služby.

Ďalší záchranári prichádzali priebežne, v priebehu asi od 4 minút do polhodiny. Boli privolané posádky z celého kraja, napríklad aj z Nového Mesta nad Váhom, čo je 30 kilometrov.

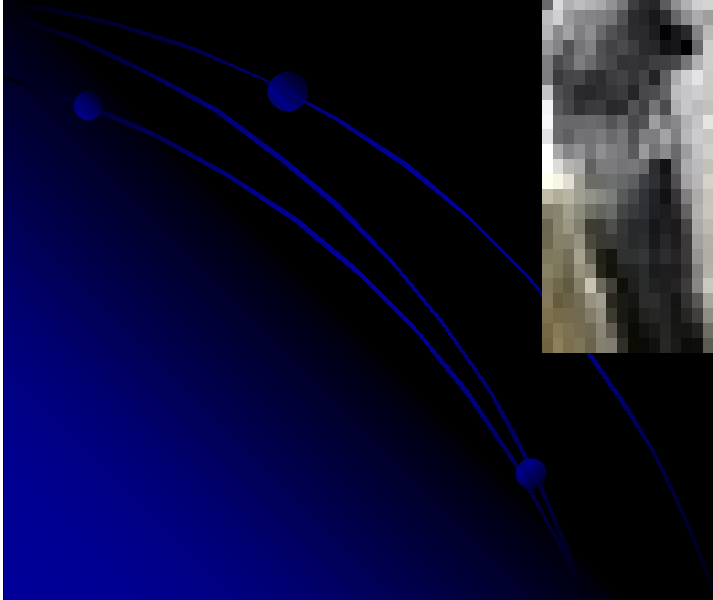

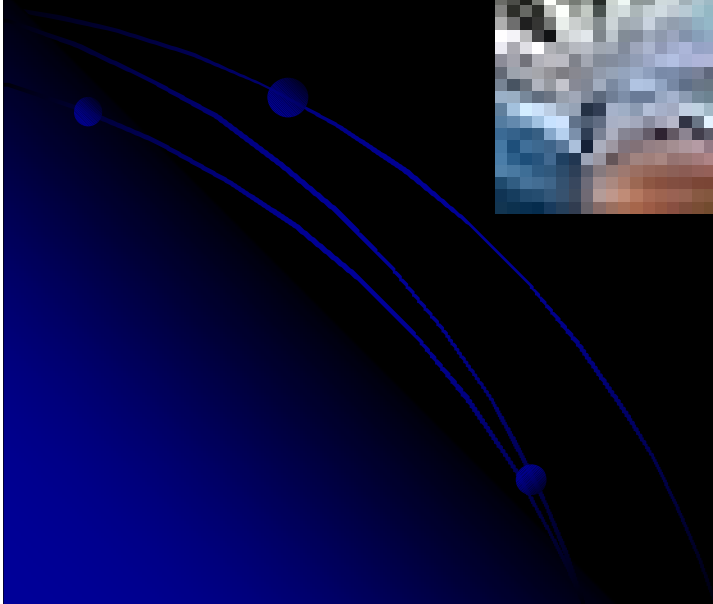

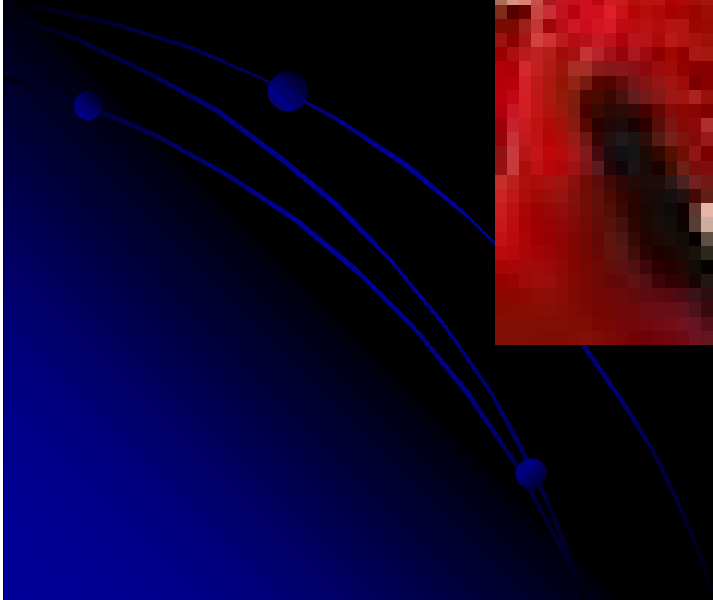

Priebeh udalostí

- I Predpoveď počasia na sobotu oznamovala zvýšenú búrkovú a veternú aktivitu, nikto však nepredpokladal možnú víchricu.
- I Podľa záznamu presne o 15.52 nahlásili hasiči na krajské operačné stredisko spadnutý stan, priamo ho videli padať. O 15.54 po predbežnom zhodnotení situácie bol aktivovaný Integrovaný záchranný systém cez krajské operačné strediska.

- | Základným problémom za krátky čas bolo, že mobilná sieť prestala fungovať – predstavme si 20000 ľudí, ktorí chceli telefonovať aby oznámili svojim blízkym, že sú živí a zdraví.
- | Po oznámení v médiách sa podobne chceli dovolať na festival i ich príbuzní.
- | ***Celá komunikácia záchranných zložiek sa zredukovala len na vysielачky záchrannej služby!!!***

- I Na mieste nešťastia technickú pomoc zabezpečovali príslušníci hasičského záchranného zboru – bolo potrebné odstraňovať padnuté časti stanu, hlavne kovové, ale i strihať ťažkú padnutú pokrývku stanu.
- I Nevznikol neprimeraný chaos, naopak návštevníci svojpomocne vyťahovali zranených spod stanu a aktívne vyhľadávali ľudí pod plachtou. Chaos bol primeraný situácii, ale nevytvárala sa žiadna davová psychóza.

Organizácia zdravotníckeho zásahu

I Triedenie

- I V prvom rade bolo potrebné oddeliť nezranených od zranených pomocou megafónu ako i bezpečnostnej služby.
- I Pohybliví pacienti sa presúvali ku sanitným vozidlám, kde boli triedení a to buď ošetrovaní na mieste, alebo odosielaní do blízkeho stanu – poľnej nemocnice kde čakali na odsun v ďalšom slede. Jednalo sa prevažne o povrchové krvácajúce rany, hlavne na ramenách.

Organizácia zdravotníckeho zásahu

- I Na zemi zostalo ležať asi sedem až desať ľudí, to boli najväčšie stavy. Tí boli triedení tak, aby boli sa im poskytnúť pomoc podľa závažnosti stavu. U jedného pacienta bola zahájená okamžitá resuscitácia, bohužiaľ jeho zranenia boli nezlučiteľné so životom vzhľadom na závažné poranenia hlavy a krku. Očitý svedok vysvetľoval, že naňho spadol jeden z veľkých stĺpov.
- I Mechanizmus úrazov smeroval zvrchu - od stropu stanu - nadol smerom k nohám. Preto to boli väčšinou úrazy hlavy a rôzne poškodenia chrbtice.

Organizácia zdravotníckeho zásahu

I Vzhľadom na dostatočný počet lekárov, záchranárov a sanitných vozidiel neboli pacienti označovaní farebne, ale pod vedením hlavného lekára transportovaní do FN podľa priority.

I Traja ťažko ranení komunikovali, dvaja z nich boli však v sanitných vozidlách intubovaní vzhľadom na závažnú poruchu vedomia a dýchania.

Organizácia zdravotníckeho zásahu

Transport

- I Po vytriedení boli pacienti ošetrovaní a podľa závažnosti stavu transportovaní do FN v Trenčíne. Nemocnica je od letiska vzdialená asi dva kilometre, prístupová cesta je asfaltová, priechodná pre dve vozidlá vedľa seba.
- I Napriek intenzívnemu dažďu a nízkej viditeľnosti pohyblivosť sanitných vozidiel bola značne urýchlená pomocou polície SR, ktorí riadili premávku a hlavne umožnili hladký prechod naprieč hlavnou cestou do nemocnice.

I **Fakultná nemocnica**

- I Po príchode do FN boli pacienti znova triedení na dočasnom urgentnom príjme v pavilóne chirurgických disciplín. Po vytriedení boli pacienti priebežne ošetrovaní, v prípade potreby odosielaní na CT vyšetrenie a hospitalizovaní podľa závažnosti – na OAIM a traumatologickom oddelení.
- I Vedenie fakultnej nemocnice aktivovalo traumatologický plán.
- I Dvaja pacienti boli transportovaní následne na neurochirurgické pracoviská do Martina a Žiliny – FN Trenčín nemá neurochirurgické pracovisko.

Diskusia

I Po každom hromadnom nešťastí sa v médiách, ale i v odborných kruhoch diskutuje o efektívite zásahu, bohužiaľ, najhlasnejšie diskutujú tí, čo tam neboli. Účelom každej odbornej diskusie by malo byť poučenie zo skúseností, ale i z chýb. Pri takomto množstve účastníkov, búrke, minimálnej viditeľnosti a zmene teploty počas pol hodiny o približne 20 stupňov je každá záchranná akcia výrazne sťažená. Nespornou výhodou bola malá vzdialenosť do fakultnej nemocnice a relatívne dobrou cestnou komunikáciou.

Diskusia

- I Veľkým pozitívom bolo i to, že zdravotnícke zabezpečenie mala jedna firma, ktorá poskytla zohratý tím ľudí. V takejto situácii je ideálne, keď sa ľudia poznajú, každý s každým sa stretáva na výjazdoch (cirkulácia po staniciach), takže efektivita práce je podstatne vyššia ako pri neznámych pracovníkoch.

Diskusia

- I Nespornou výhodou je i to, že firma si v situácii, keď nešla mobilná sieť svojimi vysielачkami privolala všetky dostupné vozidlá ktoré zabezpečujú bežnú prevozovú službu, včítanie vozidiel v depe. Ku 6 sanitným vozidlám bolo povolaných 16 z materskej firmy a postupne prišlo i 8 vozidiel rýchlej lekárskej a zdravotníckej pomoci na povel operačného strediska kraja. Tým bola evakuácia ešte efektívnejšia.

Diskusia

- | **Čo je však najdôležitejšie, že všetci ťažko ranení boli od momentu nešťastia po ošetrovaní na mieste do 40-45 minút uložení vo FN v Trenčíne k ďalšej terapii.**
- | **Napriek teoretickým predpokladom nevznikla davová psychóza, ľudia sa snažili si navzájom pomáhať. Vyskytli sa len ojedinelé prejavy hystérie, prípadne úzkosti.**

Záver

- I Zvládnutie zdravotníckych dôsledkov nešťastia na festivale Bažant Pohoda je nesporne edukačným modelom na prípravu tímov, ktorá na podobných akciách participujú. Žiadny model však nevie nasimulovať konkrétnu situáciu v konkrétnom priestore a možnostiach.

Záver

- | Záchranná akcia na festivale Pohoda 2009 sa v mnohom vymykala naučeným schémam, nesporne sa ukázala napriek nutným chybám ako efektívna. Každú takúto akciu však treba analyzovať a snažiť si zobrať poučenie do budúcnosti-

Na záver

- I MZ SR sa poďakovalo záchrannej službe ktorá zásah organizovala tak, že im nepotvrdilo licenciu na stanice a dala ich konkurentom.....

